

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.04.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 27.01.2023, 3

Kaitseväge korralduse seadus

Vastu võetud 19.06.2008
[RT I 2008, 35, 213](#)
jõustumine 01.01.2009

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.06.2009	RT I 2009, 39, 262	24.07.2009
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
27.01.2010	RT I 2010, 7, 29	01.08.2010
05.05.2010	RT I 2010, 24, 115	01.09.2010
16.12.2010	RT I, 31.12.2010, 1	01.01.2011
16.12.2010	RT I, 30.12.2010, 3	01.01.2011
15.06.2011	RT I, 08.07.2011, 8	22.07.2011
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012
06.06.2012	RT I, 29.06.2012, 2	09.07.2012, osaliselt 01.01.2013
13.06.2012	RT I, 10.07.2012, 2	01.04.2013 Seaduses asendatud läbivalt sõna „kaitsevägi” sõnaga „Kaitsevägi”.
05.12.2012	RT I, 18.12.2012, 1	01.01.2013, osaliselt 01.04.2013
28.02.2013	RT I, 20.03.2013, 1	01.04.2013
29.01.2014	RT I, 18.02.2014, 1	01.08.2014
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
10.04.2014	RT I, 23.04.2014, 1	01.10.2014, osaliselt 01.08.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
03.12.2014	RT I, 16.12.2014, 9	17.12.2014
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
15.06.2016	RT I, 06.07.2016, 1	16.07.2016
08.02.2017	RT I, 03.03.2017, 1	01.07.2017
20.04.2017	RT I, 05.05.2017, 1	01.07.2017
16.05.2018	RT I, 29.05.2018, 1	01.07.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
20.02.2019	RT I, 19.03.2019, 12	01.09.2019
13.05.2020	RT I, 26.05.2020, 1	05.06.2020
02.06.2021	RT I, 18.06.2021, 1	28.06.2021, osaliselt 01.01.2022
30.05.2022	RT I, 20.06.2022, 2	01.01.2023
14.12.2022	RT I, 31.12.2022, 2	10.01.2023
11.01.2023	RT I, 27.01.2023, 1	01.04.2023

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab Kaitseväe õigusliku seisundi ja ülesanded, Kaitseväe ülesehituse, Kaitseväe juhtimise alused ja Kaitseväe poolt jõu kasutamise alused.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Kaitseväe õiguslik seisund

(1) Kaitsevägi on sõjaväelisel korraldatud valitsusasutus Kaitseministeeriumi valitsemisalas.

(2) Kaitsevägi võib oma ülesannete täitmiseks kasutada jõudu seaduses sätestatud alustel ja korras.

§ 3. Kaitseväe ülesanded

(1) Kaitseväe ülesanded on:

- 1) riigi sõjaline kaitsmine ja osalemine kollektiivses enesekaitstes;
- 2) valmistumine riigi sõjaliseks kaitseks ja osalemiseks kollektiivses enesekaitstes;
- 3) osalemine rahvusvahelises sõjalises koostöös riigikaitse seaduses sätestatud korras;

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

- 4) [kehtetu -RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

4¹) lahingumoona kahjutuks tegemine sise- ja territoriaalmeres ning majandusvööndis;

[RT I 2010, 24, 115- jõust. 01.09.2010]

4²) demineerimistö Kaitseväe ja Kaitseliidu territooriumil ning harjutusväljadel;

[RT I 2010, 24, 115- jõust. 01.09.2010]

4³) Kaitseväe aktsiisilao pidamine;

[RT I, 30.12.2010, 3- jõust. 01.01.2011]

4⁴) isikute kaitse käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras;

[RT I, 18.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

4⁵) riigikaitse rakenduskõrgkooli tegevuse korraldamine;

[RT I, 19.03.2019, 12- jõust. 01.09.2019]

4⁶) Eesti õhuruumi ja merepiiri valvamine ja kaitse;

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

4⁷) mereolukorradeadlikkuse loomine ja tagamine;

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

4⁸) merereostuse avastamise ja likvideerimise korraldamine Eesti merealal;

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

4⁹) politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõike 1 punktis 4 sätestatud otsingu- ja päästetööl osalemine merel;

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

5) muude talle seadusega antud ülesannete täitmine.

(1¹) Kaitsevägi kaasatakse vajaduse korral korrakaitse seaduse 5. peatükis politseile ettenähtud vahetu sunni kohaldamise õigusega:

1) riigikaitseobjektivastase ründe, riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise ning kuritegude ennetamise ja tõkestamise korrakaitse seaduses sätestatud korras;

2) erakorralise seisukorra lahendamise erakorralise seisukorra seaduses sätestatud korras;

3) liikluse korraldamise ja turvalisuse tagamise eriolukorra piirkonnas hädaolukorra seaduses sätestatud korras.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1²) Kaitsevägi kaasatakse vajaduse korral vahetu sunni kohaldamise õigusega:

1) eriolukorra tööde tegemise hädaolukorra seaduses sätestatud korras;

2) päästesündmuse lahendamise päästeseaduses sätestatud korras;

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

3) politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõike 1 punktides 1, 5, 6 ja 8 ning hädaolukorra seaduse § 16 lõikes 3 sätestatud ülesannete täitmise.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2) Kaitseväge võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1¹ ja 1² nimetatud ülesannetes täitmise kaasata üksnes juhul, kui asjaomane asutus ei saa õigel ajal või üldse mitte seda ülesannet täita ja puuduvad muud vahendid ülesannete täitmiseks.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Kaitseväe politsei ülesannete täitmise kaasamise korra kehtestab **Vabariigi Valitsusmäärusega**.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(4) Merereostuse avastamise ja likvideerimise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

§ 3¹. Kaitseväe edasilükkamatu pädevus

(1) Kui Politsei- ja Piirivalveamet ei saa või ei saa õigel ajal Eesti merealal või väikesaarel tõrjuda vahetatut ohtu isiku tervisele või elule ning see ei takista olulisel määral Kaitseväe ülesannete täitmist, võib Kaitsevägi Politsei- ja Piirivalveameti otsusel ning edasilükkamatu pädevuse alusel kohaldada riikliku järelevalve üldmeetmeid ja korrakaitseaduse §-des 30, 32 ja 44–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Kaitsevägi võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku järelevalve teostamisel kohaldada vahetatut sundi ning kasutada erivahendit või relva korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(3) Kaitseväe edasilükkamatu pädevus lõppeb, kui on ära langenud asjaolud, mis takistasid Politsei- ja Piirivalveametil ohtu tõrjuda.

(4) Politsei- ja Piirivalveamet on kohustatud esimesel võimalusel võtma Kaitsevält üle käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud olukorra lahendamise.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud volitusi võib rakendada üksnes vajaliku väljaõppe läbinud kaitsevaelane.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel õiguspärase haldusakti või toiminguga tekitatud kahju eest vastutab Politsei- ja Piirivalveamet.

(7) Siseminister esitab Riigikogu riigikaitsekomisjonile iga kahe aasta järel kirjaliku ülevaate Kaitseväe osalemisest riikliku järelevalve teostamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

§ 4. Sõjaline operatsioon

Sõjaline operatsioon on Kaitseväe tegevus riigi sõjalisel kaitsmisel või osalemine rahvusvahelises sõjalises operatsioonis.

§ 5. Kaitseväe sümbolid

(1) Kaitsevael on Vabariigi Valitsuse seaduse alusel kehtestatud korras kooskõlastatud sümbolid, mille kirjelduse ja kasutamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(2) Kaitseväe struktuuriüksusel ja allüksusel võib olla oma sümbol, mille kirjelduse ja kasutamise korra kehtestab Kaitseväe juhataja kooskõlastatult Riigikantseleiga.
[RT I, 08.07.2011, 8- jõust. 22.07.2011]

§ 6. Kaitseväe teenetemärgid

(1) Kaitsevael võivad olla Vabariigi Valitsuse seaduse alusel kehtestatud korras kooskõlastatud teenetemärgid, mille kirjelduse ja andmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(2) Kaitseväe struktuuriüksusel ja allüksusel võivad olla teenetemärgid, mille kirjelduse ja andmise korra kehtestab Kaitseväe juhataja kooskõlastatult Riigikantseleiga.

§ 7. Teenistuslik järelevalve

(1) Teenistuslikku järelevalvet Kaitseväe üle teostab valdkonna eest vastutav minister.

(2) Kaitseväe juhataja teostab teenistuslikku järelevalvet Kaitseväe struktuuriüksuste ja ametiisikute tegevuse üle.

§ 8. Teenistus Kaitseväes

Teenistus Kaitseväes toimub kaitseväteenisuse seaduses ja avaliku teenistuse seaduses sätestatud alustel ja korras.

§ 9. Kaitseväe teenistujate arv

(1) Sõjaväelise aastmega rahuaja ja sõjaaja ametikohtade ülempiiri määrab Vabariigi Valitsus korraldusega.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Lähtudes Kaitseväe põhimäärusest ja sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu ülempiirist, kehtestab valdkonna eest vastutav minister Kaitseväe juhataja ettepanekul sõjaväelise auastmega ametikohtade ning muude teenistuskohdade üldarvu iga Kaitseväe põhimääruses nimetatud struktuuriüksuse kohta.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) [Kehtetu -RT I 2010, 7, 29- jõust. 01.08.2010]

§ 10. Kaitseväe koosseis

(1) Kaitseväe koosseisus määratakse teenistuskohdade nimetused ja arv struktuuriüksuste kaupa ning teenistuskohdade liigitus ameti- ja töökohtadeks.
[RT I, 18.12.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

(2) Kaitseväe koosseisu kinnitab Kaitseväe juhataja.

§ 10¹. Kaitseväeluuret teostava struktuuriüksuse ametniku ametikohale nimetamine

Kaitseväeluuret teostava struktuuriüksuse ametniku võib nimetada ametikohale konkursita.
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

2. peatükk KAITSEVÄE ÜLESEHITUS

§ 11. Väeliigid ja relvaliigid

(1) Kaitsevägi võib lähtuvalt tegutsemisalast jaguneda väeliikideks.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Kaitseväe väeliigid on maavägi, merevägi ja õhuvägi.

(3) Kaitseväe koosseisus eristatakse otstarbe alusel relvaliike, mida iseloomustab eriomane relvastus ja lahingutehnika.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 12. Kaitseväe ülesehitus

(1) Kaitseväe põhimääruse kehtestab **Vabariigi Valitsus**määrusega.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) Kaitseväe põhimääruses sätestatakse muu hulgas:
1) alaliselt tegutsevad struktuuriüksused;
2) sõjaaja üksused.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(5) Konkreetse eesmärgi täitmiseks võib Kaitseväe juhataja kehtestatud korras moodustada ajutisi üksusi.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 13. Väeüksus

(1) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2) [Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2¹) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(5) **Valdkonna eest vastutav minister**kehtestab nõuded üksuste reageerimiskiirusele ja varustatusele.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Nõuded üksuste väljaõppe tasemele kehtestab Kaitseväe juhataja.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 14. Rahuaja üksused

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 15. Sõjaaja üksused

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 16. Kaitseringkond

[Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 17. Eraldiseisvad staabid ja muud Kaitseväe struktuuriüksused

[Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 18. Kaitseväe peastaap

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 19. Väeliikide staabid

[Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 20. Kaitseväe logistikakeskus

[Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 20¹. Toetuse väejuhatas

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 21. Sõjaväepolitsei

(1) Sõjaväepolitsei on täidesaatva riigivõimu institutsioon Kaitseministeeriumi valitsemisalas ning selle põhiülesanded on menetleda süütegusid ja distsiplinaarsüütegusid, teha järelevalvet kaitsevälise distsipliini järgimise üle, teha haldus- ja riiklikku järelevalvet ning osutada isikukaitset.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1¹) Isikukaitse hõlmab välisriikide kaitseministrite, välisriikide relvajõudude juhtkonna, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni tsiviil- ja sõjaliste peakorterite juhtkonna, valdkonna eest vastutava ministri ja Kaitseväe juhataja kaitsmist. Lisaks loetletuile võib valdkonna eest vastutav minister vajaduse korral määrata käskkirjaga veel kaitstavaid isikuid.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1²) Isikukaitse korraldamise alused ja osutamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhiülesannete täitmise eest vastutav struktuuriüksus sätestatakse Kaitseväe põhimääruses.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 22. Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 22¹. NATO küberkaitsekoostöö keskuse Eesti kontingent

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 22². Erioperatsioonide väejuhatas

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 22³. Luurekeskus

[Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

3. peatükk

KAITSEVÄE JUHTIMINE

§ 23. Kaitseväge juhtimise alused

(1) Kaitseväge juhivad ainujuhtimise põhimõttel Kaitseväge juhataja, kes allub valdkonna eest vastutavale ministrile. Valdkonna eest vastutaval ministril ei ole käsuõigust Kaitseväge juhataja üle käesoleva seaduse § 27 mõistes.

[RT I, 08.07.2011, 8- jõust. 22.07.2011]

(2) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) [Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(4) [Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(5) [Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 24. Kaitseväge juhataja ülesanded

Kaitseväge juhataja:

1) juhivad Kaitseväge tegevust ja korraldab Kaitseväge pädevusse kuuluvate ülesannete täitmist;

2) esindab Kaitseväge ja annab volitusi Kaitseväge esindamiseks;

[RT I 2010, 7, 29- jõust. 01.08.2010]

3) võtab isiku tegevteenistusse ja vabastab tegevteenistusest, nimetab ametikohale ja vabastab ametikohalt kaitseväelase oma pädevuse piires kaitseväeteenistuse seaduses sätestatud korras;

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

4) nimetab ametisse ja vabastab ametist Kaitseväes töötava ametniku ning sõlmib, muudab ja lõpetab töötaja töölepingu või volitab nimetatud ülesannet täitma väeliigi või struktuuriüksuse ülema;

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

5) esitab valdkonna eest vastutavale ministrile Kaitseväge eelarve projekti;

6) korraldab Kaitseväge raamatupidamist või annab volitusi raamatupidamise korraldamiseks Kaitseväge põhimääruses sätestatud korras;

7) käsutab Kaitseväge eelarvelisi vahendeid või annab volitusi eelarveliste vahendite kasutamiseks Kaitseväge põhimääruses sätestatud korras;

8) korraldab Kaitseväge valdusesse antud riigivara kasutamist kooskõlas riigivaraseadusega;

9) korraldab riigisadaluse kaitset Kaitseväes kooskõlas õigusaktidega;

10) vastutab Kaitseväge tegevust korraldavate õigusaktide täpse ja otstarbeka täitmise eest, eelarvehendite sihipärase kasutamise eest ning annab aru valdkonna eest vastutavale ministrile;

11) inspekteerib ja teostab teenistuslikku järelevalvet Kaitseväge struktuuriüksuste ja ametiisikute tegevuse üle;

11¹) kehtestab Kaitseväge tegevust reguleerivad eeskirjad ja korrad, sealhulgas sisekorra;

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

12) täidab muid õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

§ 25. Väeliigi ülem

[Kehtetu -RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 26. Ülem

(1) Ülem on kaitseväelane, kes juhivad temale teenistuslikult allutatud kaitseväelaste tegevust.

(2) Ülemal on talle alluva kaitseväelase suhtes käsuõigus ja distsiplinaarvõim.

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

(3) Vahetu ülem on kaitseväelasele kõige lähem ülem, kellele kaitseväelane teenistuslikult allub.

(4) Otsesed ülemad on vahetu ülem ja vahetust ülemast kõrgemad ülemad, kellele kaitseväelane teenistuslikult allub.

(5) Kaitseväge kõrgem ülem on Kaitseväge juhataja.

[RT I, 08.07.2011, 8- jõust. 22.07.2011]

(6) Ülem vastutab talle või talle alluvale kaitseväelasele ja muule isikule antud ülesannete õiguspärase ja otstarbeka täitmise eest.

(7) Kaitseväelane on talle alluvate ametnike ja abiteenistujate suhtes ülemus avaliku teenistuse seaduse tähenduses. Kui Kaitseväge struktuuriüksust või selle osa juhivad ametnik, on ta alluvate suhtes ülemus avaliku teenistuse seaduse tähenduses ning tema ametinimetuses on juhataja.

§ 27. Käsuoõigus

Käsuoõigus on ülema ametikohast tulenev või kõrgema ülema poolt üle antud õigus ja kohustus anda kāske oma pädevuse ulatuses.

§ 28. Käsuoõiguse üleandmine ja vastuvõtmine

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

- (1) Ülem võib talle alluva väeüksuse või allüksuse ülema käsuoõiguse teisele talle alluvale kaitsevälasele käsuga ajutiselt üle anda.
- (2) Käsuoõiguse üleandmise käsk peab sisaldama täpset ülesannet, mille täitmiseks käsuoõigus üle antakse ning kui kauaks käsuoõigus üle antakse.
- (3) Käsuoõiguse üleandmisel ei saa anda üle distsiplinaarvõimu. Käsuoõiguse üleandmine ei muuda väeüksuse alalist struktuuri ega koosseisu.
- (4) Käsuoõiguse üleandmisega võib moodustada ajutisi väeüksusi või allüksusi.
- (5) Käsuoõiguse üleandmise ja vastuvõtmise korra, käsuoõiguse üleandmisel kajastatavate andmete loetelu ning käsuoõiguse üleandmise ulatuse kehtestab riigikaitse korraldamise [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega. [RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
- (6) Kaitseväe osalemiseks rahvusvahelises sõjalises koostöös võib Kaitseväe juhataja anda osa oma käsuoõigusest üle teise riigi või rahvusvahelise organisatsiooni ülemale ning ta võib võtta vastu osa teise riigi või rahvusvahelise organisatsiooni ülema käsuoõigusest. [RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
- (7) Käsuoõiguse üleandmisel teise riigi või rahvusvahelise organisatsiooni ülemale võib see ülem anda osaliselt või täielikult temale antud käsuoõigust edasi temale alluvale ülemale, sealhulgas teise riigi relvajõudude või rahvusvahelise organisatsiooni ülemale. [RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
- (8) Käsuoõiguse vastuvõtmisel võib Kaitseväe käsuoõigust omav ülem anda oma käsuoõiguse osaliselt või täielikult edasi temale alluvale ülemale, sealhulgas teise riigi relvajõudude või rahvusvahelise organisatsiooni ülemale. [RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 29. Käsk

- (1) Käsk on ülema tahte väljendus suulises, kirjalikus või märguande vormis.
- (2) Käsk peab olema kooskõlas seaduste ja nende alusel kehtestatud õigusaktidega.
- (3) Käsk ei tohi ületada käsu andja käsuoõiguse ulatust.
- (4) Suuline või kirjalik käsk peab sisaldama nõutava tegevuse eesmärki, täpset ülesannet ja täitmise tähtaega.
- (5) Kui käsu saaja ei saanud käsust aru, on ta kohustatud küsima käsu andjalt selgitusi.
- (6) Käsu tohib anda teenistuskohustuste täitmiseks. Käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud juhtudel võib anda teenistuskohustustevälise käsu.
- (7) Käsu saaja on kohustatud vastuvaidlematult täitma saadud käsud. Käsu saaja on kohustatud täitma ka teenistusalased käsud, mille täitmise kohustus ei tulene tema ametikohast.

§ 30. Teenistuskohustusteväline käsk

- (1) Kaitsevälane on kohustatud täitma teenistuskohustustevälise käsu, kui käsu täitmine on vajalik õnnetuse tagajärgede kiireks kõrvaldamiseks või õnnetusjuhtumi korral inimelu päästmiseks või tervise kaitsmiseks või vara hävimise või rikkumise kiireks ärahoidmiseks.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudel annab käsu ülem või kõrgema auastmega kaitsevälane.

§ 31. Eripädevusest tulenev käsk

(1) Kaitseväelane, kes on määratud ametikohale või kellele on antud teenistusülesanne, mille puhul on ette nähtud erivolitusi eeldav pädevus, annab käske oma ametikohast või teenistusülesandest tulenevalt kõigile kaitseväelastele sõltumata ametikohast või auastmest.

(2) Erivolitusi eeldav pädevus on:

- 1) vahiteenistusse määratud kaitseväelasel;
- 2) sõjaväepolitsei ülesandeid täitval kaitseväelasel;

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

3) laeva või õhusõiduki meeskonna koosseisu kuuluval kaitseväelasel laeva või õhusõiduki pardal ohutuse tagamiseks.

§ 32. Käsu täitmine

(1) Käsu annab vahetu ülem. Vahetust ülemast kõrgemalt ülemalt saadud käsk tuleb täita ja sellise käsu saamisest on kaitseväelane kohustatud esimesel võimalusel ette kandma oma vahetule ülemale.

(2) Käsu saaja valib käsu täitmise viisi, mis kooskõlas õigusaktidega võimaldab kõige otstarbekamalt täita käsuga antud ülesande nõutud tähtaja jooksul.

(3) Kui kaitseväelane saab kaks või rohkem käsku, mis takistavad üksteise täitmist, kannab ta iga järgneva käsu andjale ette eelmistest täitmata käskudest. Kui viimase käsu andja nõuab oma käsu viivitamatut täitmist, peab käsu saaja selle täitma ja varem antud käskude täitmata jätmise eest vastutab viimase käsu andja.

§ 33. Tühine käsk

(1) Käsk on tühine, kui:

- 1) käsk kohustab toime panema süütegu;
- 2) käsu eesmärk on alandada käsu saaja või kolmanda isiku inimväärikut;
- 3) käsk ei ole antud teenistuslikul eesmärgil, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud juhtudel;
- 4) käsust ei selgu käsu andja.

(2) Tühist käsku ei tohi anda.

(3) Tühist käsku ei pea täitma.

(4) Tühise käsu saamisest peab käsu saaja viivitamata ette kandma oma vahetule ülemale. Kui tühise käsu andis vahetu ülem, peab käsu saaja käsu saamisest viivitamata ette kandma vahetu ülema ülemale. Kui tühise käsu andis vahetu ülemana Kaitseväe juhataja, peab käsu saaja käsu saamisest viivitamata ette kandma valdkonna eest vastutavale ministrile.

§ 34. Keelatud käsk

(1) Keelatud on anda käsku:

- 1) mis on vastuolus seadusega;
- 2) mis ületab käsu andja käsuõiguse ulatust;
- 3) mis nõuab tegusid, mille sooritamiseks käsu saajal ei ole õigust;
- 4) mille täitmine on põhjendamatult ohtlik käsu saaja või teiste isikute elule, tervisele või varale.

(2) Keelatud käsu peab täitma.

(3) Keelatud käsu saamisest peab käsu saaja pärast käsu täitmist ette kandma oma vahetule ülemale. Kui keelatud käsu andis vahetu ülem, peab käsu saaja keelatud käsu saamisest ette kandma vahetu ülema ülemale. Kui keelatud käsu andis vahetu ülemana Kaitseväe juhataja, peab käsu saaja käsu saamisest viivitamata ette kandma valdkonna eest vastutavale ministrile.

§ 35. Vastutus käsu täitmise tagajärgede eest

(1) Käsu täitmise tagajärgede eest vastutab käsu andja.

(2) Käesoleva seaduse § 33 lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul vastutavad käsu täitmise tagajärgede eest nii käsu andja kui ka käsu täitja.

(3) Käesoleva seaduse § 33 lõike 1 punktis 4 nimetatud juhul vastutab käsu täitmise tagajärgede eest käsu täitja.

(4) Keelatud või tühise käsu andnud ülem võetakse sellise käsu andmise eest distsiplinaar- või kriminaalvastutusele.

3¹. peatükk TERVISHOIUTEENUSTE OSUTAMINE KAITSEVÄES

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

§ 35¹. Tervishoiuteenuse osutamine Kaitseväes

(1) Tervishoiuteenust osutab Kaitseväes tervishoiutöötaja tervishoiuteenuste korraldamise seaduses üldarstiabi ja eriarstiabi osutamist reguleerivate sätete kohaselt.

(2) Tervishoiuteenuse osutamisel Kaitseväes ei kohaldata tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 21 lõikes 1 toodud juriidilise vormi nõudeid.

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

§ 35². Kaitseväe meditsiinikeskus

Kaitseväe struktuuriüksuse koosseisu võib kuuluda meditsiinikeskus, milles osutatakse vähemalt ühte järgmistest meditsiiniteenustest:

- 1) üldarstiabi;
- 2) Kaitseväe kiirabi;
- 3) haiglavälist eriarstiabi.

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

§ 35³. Kaitseväe kiirabi

(1) Kaitseväe kiirabi on Kaitseväe osutatav ambulatoorne tervishoiuteenus eluohtliku haigestumise, vigastuse või mürgistuse esmaseks diagnoosimiseks ja raviks ning vajaduse korral abivajaja transpordiks haiglasse.

(2) Kaitseväe kiirabi osutatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel kehtestatud korras antud tegevusloa alusel.

(3) Kaitseväe kiirabi osutamiseks vajaliku loa taotlemiseks esitab Kaitsevägi tervishoiuteenuste korraldamise seaduse §-s 41 nimetatud dokumendid ja andmed.

(4) Kaitseväe kiirabibrigaadi koosseisule ja varustusele kohaldatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 17 lõike 3 punkti 4 alusel kehtestatud nõudeid.

(5) Kaitseväe kiirabibrigaadi tööjuhendi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 10.07.2012, 2- jõust. 01.04.2013]

3². peatükk RIIGIKAITSELINE RAKENDUSKÕRGKOOOL

[RT I, 19.03.2019, 12- jõust. 01.09.2019]

§ 35⁴. Riigikaitse rakenduskõrgkooli tegevus

(1) Riigikaitse rakenduskõrgkooli ülesandeid täitev alaliselt tegutsev struktuuriüksus (edaspidi *riigikaitse rakenduskõrgkool*) määratakse Kaitseväe põhimääruses.

(2) Riigikaitse rakenduskõrgkooli ülemaks võib nimetada vähemalt koloneli auastmes tegevväelase, kellel on vähemalt magistrikraad.

(3) Riigikaitse rakenduskõrgkooli ülesandeid täitva struktuuriüksuse ülema nimetab ametikohale Kaitseväe juhataja valdkonna eest vastutava ministri nõusolekul.

(4) Riigikaitse rakenduskõrgkooli ülemal on rakenduskõrgkooli rektori pädevus.

(5) Riigikaitse rakenduskõrgkooli juhtimisele ja õppetöö korraldamisele kohaldatakse kõrgharidusseaduses riigi rakenduskõrgkooli kohta sätestatud, kui käesolevas seaduses ei sätestata teisiti.

[RT I, 19.03.2019, 12- jõust. 01.09.2019]

4. peatükk KAITSEVÄELUURE JA MUU TEABE KOGUMISE ERISUSED

§ 36. Kaitseväeluure

(1) Kaitseväeluure on teabe kogumine ja töötlemine Kaitseväe poolt:

- 1) riigi sõjaliseks kaitsmiseks;
- 2) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks;
- 3) riigi vastu suunatud luuretegevuse ennetamiseks või tõkestamiseks riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses ettenähtud juhtudel ja korras;
- 4) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas operatsioonil osaleva Kaitseväe üksuse kaitseks käesolevas seaduses ettenähtud korras;
- 5) taustakontrolli teostamiseks;
[RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.08.2014]
- 6) Kaitseväe julgeolekuala kaitseks.
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud eesmärgil teabe kogumisel ja töötlemisel ei koguta ega töödelda teavet Eesti kodaniku kohta, välja arvatud Kaitseväge kandideeriva, Kaitseväes teeniva või töötava isiku või Kaitseväe julgeolekualale juurdepääsu õigust taotleva isiku kohta.

[RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) [Kehtetu -RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(4) [Kehtetu -RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 37. Kaitseväe volitused teabe kogumisel

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(1) Kaitseväel on õigus kaitseväeluure teostamiseks ning relvastatud vastupanu ettevalmistamiseks ja korraldamiseks koguda ja töödelda:

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

- 1) väljaspool üldkasutatavat Eesti Vabariigi territooriumil asuvat elektroonilise side võrku edastatavaid või levivaid signaale;
- 2) pilte või kujutisi maa- või merepinna ja väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi asuva või Eesti Vabariigi territooriumile sisenenud välisriigi kasutuses oleva objekti kohta;
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]
- 3) muudelt teabevaldajatelt saadud juurdepääsupiiranguta teavet või avaliku teabe seaduses või riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses sätestatud alustel saadud piiratud juurdepääsuga teavet;
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]
- 4) käesoleva seaduse §-s 39 nimetatud viisil saadud teavet või
- 5) muul viisil avalikest allikatest saadud teavet.

(1¹) Füüsilisel isikul ja eraõiguslikul juriidilisel isikul on õigus keelduda Kaitseväele teabe andmisest.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Kaitseväel on õigus kaitseväeluure teostamiseks ning relvastatud vastupanu ettevalmistamiseks ja korraldamiseks lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule:

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

- 1) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas isikuid küsitleda ja varjatult jälgida, kaasata isikut salajasse koostöösse, kasutada variandmeid ja konspiratsioonivõtteid, sealhulgas teeselda eraõiguslikku juriidilist isikut, tema struktuuriüksust või organit või äriühingu filiaali ning kasutada variisikut;
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]
- 2) väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi tegutsemiseks isikuid küsitleda, kaasata isikut salajasse koostöösse, kasutada variandmeid ja konspiratsioonivõtteid, sealhulgas teeselda eraõiguslikku juriidilist isikut, tema struktuuriüksust või organit või äriühingu filiaali ning kasutada variisikut;
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]
- 3) väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi isikuid varjatult jälgida.
[RT I, 06.07.2016, 1- jõust. 16.07.2016]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatud juhul teabe töötlemisel ei koguta ega töödelda teavet Eesti kodaniku kohta, välja arvatud isiku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.
[RT I, 06.07.2016, 1- jõust. 16.07.2016]

(2²) Variandmete ja konspiratsioonivõtete kasutamise eesmärk on varjata andmesubjekti eest toimingu tegijaid, toimingu eesmärki, õiguste ja kohustuste ning kasutatava kinnis- ja vallasasja kuuluvust.
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 ning lõike 2 punktis 2 nimetatud viisil võivad kaitseväeluure teostamiseks või relvastatud vastupanu ettevalmistamiseks ja korraldamiseks teavet koguda üksnes Kaitseväe põhimääruses määratud Kaitseväe struktuuriüksused.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(4) Kaitseväe õigused taustakontrolli teostamisel sätestatakse käesoleva seaduse §-s 41⁵.
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(5) Kaitseväe õigused julgeolekuala kaitsel sätestatakse käesoleva seaduse §-s 54¹.
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(6) Kaitseväeluure teostamisel ning relvastatud vastupanu ettevalmistamisel ja korraldamisel kogub ja töötleb Kaitsevägi teavet, sealhulgas isikuandmeid, kui see on vajalik kaitseväeluure teostamise või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamisega seotud ülesande täitmiseks, lähtudes järgmistest põhimõtetest:

1) teabe kogumise ja töötlemise viis ja ulatus ning kohaldatavad korralduslikud ja tehnilised kaitsemeetmed ei kahjusta isiku põhiõigusi ülemäära, võrreldes kaitseväeluure või relvastatud vastupanu taotletava eesmärgiga;

2) isikuandmeid töödeldakse ja säilitatakse nii kaua, kui see on vajalik kaitseväeluure teostamise või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamisega seotud ülesande täitmiseks ja kooskõlas kaitseväeluure tegevuse ning relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise eesmärgiga, ning kustutatakse, kui töötlemise vajadus lõppeb;

3) isikuandmeid kogutakse ja töödeldakse viisil, mis tagab nende turvalisuse, sealhulgas kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kadumise, hävimise või kahjustumise eest, rakendades asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(7) Kaitsevägi kasutab ainult kaitseväeluure teostamise ning relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamisega seotud ülesande täitmiseks vajalikke abinõusid või õigusi. Mitme võimaliku abinõu olemasolul kasutab ta sellist, mis isikute põhiõigusi seoses kaitseväeluure teostamise või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamisega võimalikult vähe kahjustab. Kasutada võib abinõu, mis ei kahjusta isiku põhiõigusi ülemäära, võrreldes Kaitseväge taotletava eesmärgiga.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 37¹. Kaasamine salajasse koostöösse ja isiku salajaseks koostöök jätkuva sobivuse otsustamise õigused
[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(1) Kaitsevägi võib kaasata isikut salajasse koostöösse:

1) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas sõjalise operatsiooni ettevalmistamiseks;

2) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas sõjalise operatsiooni läbiviimiseks;

3) sõjalises operatsioonis osaleva Kaitseväge üksuse kaitseks;

4) väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi tegutsemiseks vajaliku teabe kogumiseks;

[RT I, 06.07.2016, 1- jõust. 16.07.2016]

5) relvastatud vastupanu ettevalmistamiseks ja korraldamiseks.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(2) Salajast koostööd tegema kaasatud isik käesoleva seaduse tähenduses on isik, kelle koostöö Kaitseväega ei ole kolmandatele isikutele teada.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) Loa isiku kaasamiseks annab Kaitseväge põhimääruses määratud Kaitseväge struktuuriüksuse ülem.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(4) Salajast koostööd tegema võib kaasata vähemalt 18-aastast isikut tema nõusolekul.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(4¹) Kaitseväge põhimääruses määratud struktuuriüksus võib enne isiku kaasamist varjatult kontrollida tema kohta isikuandmeid riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku andmekogust.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(4²) Kaitseväge põhimääruses määratud struktuuriüksus võib kaasatud isiku kirjalikul nõusolekul salajaseks koostöök jätkuva sobivuse otsustamiseks või teabe usaldusväärsuse kontrollimiseks:

1) koguda tema kohta isikuandmeid käesoleva seaduse § 41⁵ lõikes 1 sätestatud viisil;

2) kasutada variandmeid ja konspiratsioonivõtteid;

3) isikut varjatult jälgida.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(4³) Isiku õiguste piiramise käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ ning lõike 4² punktides 2 ja 3 nimetatud viisil otsustab Kaitseväge juhataja või tema poolt volitatud pädeva struktuuriüksuse ülem. Otsus kehtib selles märgitud tähtaja jooksul, kuid mitte kauem kui kaks kuud.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(4⁴) Kaitsevägi teavitab Kaitsepolitsei ametit viivitamata käesoleva paragrahvi lõike 4² punktis 3 nimetatud toimingute teostamise otsusest.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(5) Kontrolli salajast koostööd tegema kaasatud isiku tegevuse üle teostab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ametnik.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(6) Isiku kaasamise ja käesoleva paragrahvi lõigetes 4¹ ja 4² nimetatud toimingute dokumenteerimise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(6¹) Kui isik salajase koostööga seotud ülesande täitmisel hukub või isikul tuvastatakse salajase koostööga seotud ülesande täitmise tõttu saadud tervisekahjustuse tagajärjel ajutine või püsiv töövõimetus, maksab riik hüvitist samadel alustel ja korras, mis on ette nähtud hüvitise maksmisel kaitseväeteenistuse seaduse §-des 196 ja 197 sätestatud juhtudel.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(6²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6¹ nimetatud juhul tervisekahjustuse saanud isiku töövõimet ei ole kaitseväeteenistuse seaduse §-des 196 ja 197 sätestatud alustel ja korras võimalik hinnata või see kujutab ohtu koostöö salajasuse säilimisele või salajase kaastöötaja või tema pereliikmete elule ja tervisele, lähtutakse hüvitise maksmisel riigikaitse seaduse § 87⁵ alusel kehtestatud kahjunõude menetlemise korrast.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(7) Kui isik salajase koostööga seotud ülesande täitmisel rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas hukub või saab tervisekahjustuse, lähtutakse hüvitise maksmisel riigikaitse seaduse § 87⁵ alusel kehtestatud kahjunõude menetlemise korrast.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 37². Teesklemine

(1) Kaitsevägi võib teeselda eraõiguslikku juriidilist isikut, tema struktuuriüksust või organit või äriühingu filiaali:

- 1) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas sõjalise operatsiooni ettevalmistamiseks;
- 2) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas sõjalise operatsiooni läbiviimiseks;
- 3) sõjalises operatsioonis osaleva Kaitseväge üksuse kaitseks;
- 4) väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi tegutsemiseks vajaliku teabe kogumiseks.

[RT I, 06.07.2016, 1- jõust. 16.07.2016]

(2) Eraõigusliku juriidilise isiku, tema struktuuriüksuse või organi või äriühingu filiaali teesklemise otsustab Kaitseväge juhataja.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(3) [Kehtetu -RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(4) [Kehtetu -RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(5) Teeseldava isiku, struktuuriüksuse, organi või äriühingu filiaali nimel tehtud tehing loetakse Kaitseväge tehtud tehinguks.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(6) [Kehtetu -RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 37³. Variisiku kasutamine

(1) Kaitsevägi võib kasutada variisikut:

- 1) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas sõjalise operatsiooni ettevalmistamiseks;
- 2) rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas sõjalise operatsiooni läbiviimiseks;
- 3) sõjalises operatsioonis osaleva Kaitseväge üksuse kaitseks;
- 4) väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi tegutsemiseks vajaliku teabe kogumiseks;
- 5) relvastatud vastupanu ettevalmistamiseks ja korraldamiseks.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(2) Variisik käesoleva seaduse tähenduses on Kaitseväega töö- või teenistussuhtes olev isik, kes töö- või teenistussuhte varjamise või muudetud identiteedi abil aitab tagada tegevuse varjatust.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(3) Kirjaliku loa variisiku kasutamiseks annab Kaitseväge põhimääruses määratud Kaitseväge struktuuriüksuse ülem.

[RT I, 06.07.2016, 1- jõust. 16.07.2016]

(4) Tegevväelase variisikul on kõik tegevväelase õigused ja kohustused, niivõrd kui see ei too kaasa muudetud identiteedi paljastamist.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 38. Teabe kogumise meetodid ja vahendid

Kaitseväge poolt käesoleva seaduse § 37 lõike 1 punktide 1 ja 2 ning lõike 2 alusel teabe kogumisel kasutatavate meetodite ja vahendite loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 39. Ametiabi kaitseväeluure teostamiseks

(1) Kaitseväge juhataja võib taotleda Välisluureametilt halduskoostöö seaduses ettenähtud ametiabi andmise alusel ja korras riigi sõjaliseks kaitsmiseks vajaliku teabe kogumist julgeolekuasutuste seaduse §-des 23, 25 ja 26 sätestatud volituste rakendamiseks.

[RT I, 05.05.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(2) Abi antakse juhul, kui teabe kogumine muul õiguspärasel viisil ei ole võimalik või oleks ebaproportsionaalselt raske ning kogutav teave on riigi sõjaliseks kaitsmiseks vältimatult vajalik.

(3) Välisluureamet esitab Kaitseministeeriumile iga nelja kuu järel kirjaliku ülevaate Kaitseväge juhataja taotlusel rakendatud volituste ja nendega saadud andmete kohta.

[RT I, 05.05.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 40. Isiku teavitamine kasutatud vahenditest

(1) Kaitseväge teavitab isikut, kelle suhtes tehti käesoleva seaduse § 37 lõike 1 punktis 1, § 37¹ lõike 4² punktis 3, §-s 39, § 41⁵ lõike 1¹ punktis 3 või § 54¹ lõike 2 punktis 2 nimetatud toiming või kelle põhiõigusi ja -vabadusi nimetatud toiminguga oluliselt piirati ning kes on selle käigus tuvastatud, toimingu ajast ja liigist viivitatamata pärast toiminguga kogutud teabe salastatuse kustumist.

(2) Kaitseväge võib jätta isiku käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud toimingu ajast ja liigist teavitamata, kui teavitamine võib:

- 1) kahjustada oluliselt teise isiku seadusega tagatud õigusi ja vabadusi või seada teise isiku ohtu;
- 2) ohustada Kaitseväge või Välisluureameti vahendi, meetodi või taktika salajasust;
- 3) ohustada teabe allikat või salajasse koostöösse kaasatud isikut;
- 4) kahjustada Kaitseväge või Välisluureameti teabevahetust või koostööd välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooniga.

(3) Isiku võib Kaitseväge juhataja või tema poolt volitatud struktuuriüksuse ülema otsusel jätta teavitamata kuni käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toimingust teavitamata jätmise aluse äralangemiseni.

(4) Kui toiminguga kogutud teabe salastatuse kustumisest on möödunud üks aasta ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toimingust teavitamata jätmise alus ei ole ära langenud, otsustab Kaitseväge juhataja või tema volitatud struktuuriüksuse ülem isiku püsivalt teavitamata jätmise, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul.

(5) Kui käesoleva seaduse § 39 alusel rakendatud julgeolekuasutuste seaduse § 25 lõikes 3 või § 26 lõike 3 punktis 5 sätestatud toiminguga kogutud teabe salastatuse kustumisest on möödunud üks aasta ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toimingust teavitamata jätmise alus ei ole ära langenud, taotleb Kaitseväge juhataja hiljemalt 15 päeva enne nimetatud tähtaja möödumist halduskohtu esimehelt või tema määratud halduskohtunikult luba isiku püsivalt teavitamata jätmiseks. Loa andmine või sellest keeldumine otsustatakse halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete kohaselt.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

§ 41. Osalemine julgeolekuasutuste tegevuses

(1) Julgeolekuasutused teevad Kaitseväge puudutavate luure- ja vastuluureülesannete täitmisel seaduses sätestatud ulatuses koostööd Kaitseväega.

(2) Kaitseväge struktuuriüksustel ja nende teenistujatel on õigus julgeolekuasutuste poolt kaasatuna osaleda Kaitseväge puudutavates luure- ja vastuluureoperatsioonides.

§ 41¹. Päringu tegemine sideettevõtjale

(1) Kaitsevägi võib teha päringu elektroonilise side ettevõtjale kriminaalmenetluse seadustiku § 126² lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud alusel ning kriminaalmenetluse seadustiku § 126² lõike 3 punktides 1 ja 2 nimetatud isikute suhtes järgmiste andmete saamiseks:

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

1) elektroonilise side võrgus kasutatavate identifitseerimistunnustega seotud lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;

2) elektroonilise side ettevõtjale elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmed, mida ei ole nimetatud käesoleva lõike punktis 1.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud päringu tegemiseks annab loa prokuratuur. Päringu tegemise loas märgitakse kuupäevalise täpsusega ajavahemik, mille kohta andmete nõudmine on lubatud.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud päringu tegemise õigus on Kaitseväge põhimääruses sätestatud struktuuriüksuse ülemal või tema volitatud tegevvälasel või ametnikul.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 41². Jälitusteabele juurdepääsu võimaldamine

(1) Kaitsevägi võib kaitseväeteenistuses oleva või kaitseväeteenistusse asuda sooviva isiku kohta koguda andmeid kriminaalmenetluse seadustiku § 126³ lõikes 1 nimetatud jälitustoiminguga ja elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmeid sideettevõtjale tehtava päringuga, kui see on vajalik otsustamiseks, kas võimaldada isikule juurdepääs jälitusteabele või lubada tal sõjaväepolitsei ülesandeid täita.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmete kogumiseks või päringu teostamiseks on vajalik isiku eelnev kirjalik nõusolek.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(3) Isikut teavitatakse tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud toimingute tegemisest ning talle tutvustatakse toiminguga kogutud andmeid tema soovil.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmeid võib koguda Kaitseväge põhimääruses sätestatud struktuuriüksuse ülem või tema volitatud tegevvälane või ametnik.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 41³. Taustakontroll

(1) Kaitsevärke teenistusse või tööle kandideeriva isiku ning tegevvälase, ametniku või töötaja Kaitsevärke sobivuse hindamisel ja Kaitseväge teenuse osutamiseks seotud isikute Kaitseväge julgeolekualale lubamise otsustamisel kontrollib Kaitseväge põhimääruses määratud struktuuriüksus, kas:

1) isiku tegevus on või on olnud suunatud Eesti Vabariigi või Kaitseväge üksuste julgeoleku vastu;

2) isik on või on olnud kaasatud koostöösse välisriigi luure- või julgeolekuteenistusega;

3) isik on seotud organisatsiooniga või liikumisega, mis oma tegevusega eirab avalikku korda või mille tegevus on suunatud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vägivaldsele muutmisele, territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele rikkumisele, vägivaldsele võimuhääramisele või Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele;

4) isik on piiratud teovõimega;

5) isikul on karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest;

6) isik on isikuankeedis või sellele lisatud dokumentides tahtlikult varjanud andmeid, esitanud valeteavet või võltsitud andmeid;

7) isikul on narkootilise või psühhotroopse aine, alkoholi- või hasartmängusõltuvus;

8) isikul on psüühikahäire, mis piirab tema võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida;

9) isik on pikemat aega viibinud välisriigis asjaoludel, mis ei ole tuvastatavad.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolud, välja arvatud punktis 5 nimetatud asjaolu, on isiku Kaitseväge tegevteenistusse võtmisest keeldumise ja tegevteenistusest vabastamise aluseks juhul, kui need toovad endaga kaasa usalduse kaotuse isiku vastu ning võib arvata, et isik ei suuda ka edaspidi teenistuskohustusi täita. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud asjaolu kontrollitakse kaitseväeteenistuse seaduse alusel ja selle ilmnemisel lähtutakse kaitseväeteenistuse seadusest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolud, välja arvatud punktides 4, 5 ja 8 nimetatud asjaolud, ning isiku tervise seisund võivad olla isiku Kaitsevärke ametnikuna teenistusse võtmisest keeldumise aluseks ja teenistusest vabastamise aluseks juhul, kui need toovad endaga kaasa usalduse kaotuse isiku vastu ning võib arvata, et isik ei suuda ka edaspidi teenistuskohustusi täita. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4, 5 ja 8 nimetatud asjaolude esinemise korral lähtutakse avaliku teenistuse seadusest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolud võivad olla aluseks isiku Kaitsevärke tööle võtmisest keeldumiseks ja töölepingu ülesütlemiseks ning Kaitsevärele teenuse osutamise seotud isikule Kaitseväre julgeolekualal saatjata viibimise õiguse andmisest keeldumiseks.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 41⁴. Isikuankeet

(1) Kaitsevärke teenistusse või tööle kandideerimisel ja isiku teenistuse või töösuhte ajal peab isik iga viie aasta järel täitma isikuankeedi, milles tuleb märkida andmed, mis võimaldavad hinnata kontrollitava sobivust teenistusse või tööle Kaitsevärke. Kaitsevärke teenistusse või tööle kandideerimisel teavitatakse isikut taustakontrolli regulaarsusest.

(2) Isikuankeedis peab isik esitama järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi, sealhulgas endised nimed, kui isik ei ole Eesti kodanik;
- 2) isikutunnistuse või passi number, kui see ei ole Eestis väljastatud;
- 3) sünniaeg ja -koht;
- 4) isikukood;
- 5) kontaktandmed;
- 6) kodakondsus, sealhulgas varasem või topeltkodakondsus;
- 7) abikaasa või abieluga sarnanevas suhtes oleva elukaaslase nimi ja kodakondsus;
- 8) perekonnaseis;
- 9) elukohad ja viibimiskohad välisriikides, kus on elatud või viibitud üle kolme kuu 18. eluaastast arvates;
- 10) varasem tööalane tegevus ja tegelemine ettevõtlusega;
- 11) hariduskäik;
- 12) täienduskoolitused või lähetused välismaal viimase viie aasta jooksul, kui need on kestnud kauem kui kolm kuud;
- 13) ajateenistuskohustuse täitmise aeg ja koht;
- 14) vanemate, kasuvanemate, laste ja kasulaste ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ning kodakondsus;
- 15) kuuluvus ühingutesse ja organisatsioonidesse;
- 16) teenistus välisriikide relvajõududes või muudes relvastatud ühendustes;
- 17) kontaktid välisriikide luure- või julgeolekuteenistustega;
- 18) kinnitus narkootilistest või psühhotroopsetest ainetest, alkoholist või hasartmängust sõltuvuse puudumise kohta;
- 19) kehtivad distsiplinaarkaristused ja viimase viie aasta jooksul teostatud süüteo menetlused, milles isik on olnud kahtlustatav, on süüdistatav või teda on karistatud;
- 20) kinnitus selle kohta, et puudub diagnoositud psüühikahäire, mis piirab isiku võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida;
- 21) varasemate tausta- või julgeolekukontrollide tegemise põhjus ja aeg.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 41⁵. Kaitseväre õigused taustakontrolli teostamisel

(1) Kaitseväre põhimääruses määratud struktuuriüksusel on õigus isikuankeedis esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks, tegevvälase, ametniku või töötaja Kaitsevärke sobivuse üle otsustamiseks ja Kaitsevärele teenuse osutamise seotud isiku Kaitseväre julgeolekualale lubamise üle otsustamiseks:

- 1) pöörduda riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse asutuste ja ametiisikutega, samuti füüsiliste ja juriidiliste isikute poole järelepärimisega kontrollitava isikuandmete kohta;
- 2) vestelda kontrollitava, samuti tema tööandja või õppeasutuse esindajate ning teiste isikutega, et selgitada välja kontrollitava kõlbelisi ja teisi isiksuseomadusi ning vajaduse korral ja küsitletava isiku nõusolekul võtta temalt kirjalik seletus;
- 3) kontrollida, kas kontrollitavat on karistatud kuriteo eest, kas kontrollitav on kandnud vabadusekaotuslikku karistust või kas ta on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav;
- 4) kontrollida isikuandmeid riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku juriidilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku andmekogust, sealhulgas varjatult;

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

- 5) saada andmeid karistusregistri arhiivist.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(1¹) Kaitseväre põhimääruses määratud struktuuriüksusel on isikuankeedis esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks ja tegevvälase, ametniku või töötaja Kaitsevärke sobivuse üle otsustamiseks lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatudle õigus:

- 1) kaasata isikut salajasse koostöösse;
- 2) kasutada variandmeid ja konspiratsioonivõtteid;
- 3) isikut varjatult jälgida.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud järelepärimise saanud asutus või isik vastab järelepärimisele viivitamata, kuid mitte hiljem kui kümne tööpäeva möödumisel järelepärimise saamisest arvates, välja arvatud juhul, kui andmeid edastatakse kriminaalmenetluse seadustiku § 214 alusel.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) Kaitseväe põhimääruses määratud struktuuriüksusel on õigus teha järelepärimine raviautusele või arstile, kes peab viivitamata, kuid mitte hiljem kui kümne tööpäeva möödumisel järelepärimise saamisest arvates, väljastama kinnituse käesoleva seaduse § 41⁴ lõike 2 punktides 18 ja 20 nimetatud asjaolude olemasolu või puudumise kohta.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(4) Isiku varjatud jälgimise otsustab Kaitseväe juhataja või tema poolt volitatud pädeva struktuuriüksuse ülem. Otsus kooskõlastatakse eelnevalt Kaitsepolitseiametiga. Otsus kehtib selles märgitud tähtaja jooksul, kuid mitte kauem kui kaks kuud. Kaitseväge teavitab otsusest valdkonna eest vastutavat ministrit või tema volitatud ametnikku.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

§ 41⁶. Isiku õigused

(1) Käesoleva seaduse §-s 41⁵ sätestatud viisil andmete kogumiseks või päringu tegemiseks on vajalik isiku eelnev kirjalik nõusolek, millega isik lubab Kaitseväel koguda enda kohta andmeid ja teha päringuid nõusoleku andmisest viie aasta jooksul. Kaitsevael ei ole õigust koguda andmeid ega teha päringuid pärast isiku teenistusest vabastamist või tema töölepingu või Kaitseväe julgeolekualal viibimise loa lõppemist.

(2) Käesoleva seaduse §-s 41⁵ sätestatud viisil andmete kogumiseks või päringu tegemiseks isiku nõusoleku küsimisel teavitab Kaitseväge isikut kirjalikult tema õigusest:

- 1) keelduda nõusoleku andmisest;
- 2) keelduda selliste andmete esitamisest, mis võivad põhjustada tema teenistusest või ametikohalt vabastamise või töölepingu ülesütlemise või tema suhtes või tema lähedase või elukaaslase suhtes süüteo- või distsiplinaarmenetluse;
- 3) taotleda tema kohta andmete kogumise või päringu tegemise lõpetamist;
- 4) esitada tema kohta kogutud andmete kohta selgitusi;
- 5) pöörduda oma õiguste kaitseks ja käesoleva paragrahvi alusel kogutud andmete põhjal tehtud otsuse vaidlustamiseks kohtu, õiguskantsleri, Andmekaitse Inspeksiooni või töövaidluskomisjoni poole, et kontrollida, kas tema põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava on järgitud.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 41⁷. Nõusoleku andmisest keeldumine

Käesoleva seaduse § 41⁶ lõikes 1 nimetatud nõusoleku andmisest keeldumine on isiku teenistusse või töölevõtmisest keeldumise, teenistusest vabastamise ja töölepingu ülesütlemise aluseks.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 41⁸. Taustakontrolli regulaarsus

Kaitseväge võib käesoleva seaduse §-s 41⁵ sätestatud viisil koguda isiku kohta andmeid ainult tema Kaitsevärke teenistusse või tööle kandideerimisel ja iga viie aasta järel pärast isiku Kaitsevärke teenistusse või tööle võtmist tema Kaitsevärke sobivuse hindamisel. Kaitseväge võib põhjendatud vajaduse korral koguda andmeid ka muul ajal, kui on tekkinud põhjendatud kahtlus, et isiku kohta on teenistuse või tööloleku ajal ilmnunud asjaolud, mis välistaksid teenistusse või töölevõtmise.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 41⁹. Taustakontrolli teostamisest loobumine

Käesoleva seaduse §-s 41⁵ nimetatud toimingutest võib taustakontrolli teostava struktuuriüksuse juhi otsusel loobuda, kui isiku suhtes on teostatud taustakontroll Kaitseväge või teise ametiasutuse poolt või julgeolekukontroll.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 41¹⁰. Teabe kogumine ja töötlemine ning teabe ja isikuandmete saamise õiguse piirangud

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(1) Kaitseväge võib oma kaitsevaeluure ning relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesande täitmiseks või täitmise tagamiseks koguda ja töödelda muu hulgas järgmist teavet:

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

- 1) isikuandmeid;
- 2) eriliiki isikuandmeid;
- 3) anonüümitud andmeid;
- 4) üldsusele suunatud ja avalikest allikatest kättesaadavaid isikuandmeid.

(2) Isikuandmete töötlemine toimub vahetult Kaitseväe või selleks volitatud asutuse või koostööle kaasatud isiku poolt.

(3) Kaitsevägi võib kaitseväeluure ning relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesande täitmise raames isikuandmete töötlemisel piirata andmesubjekti õigusi, sealhulgas õigust:

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

- 1) saada teada tema isikuandmete automatiseeritud või automatiseerimata töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise eesmärki, õiguslikku alust, ulatust ja põhjust;
- 2) saada teada tema isikuandmete vastuvõtjaid ja avaldatavate isikuandmete kategooriaid ning teavet selle kohta, kas tema isikuandmed edastatakse välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;
- 3) saada teada tema isikuandmete säilitamise tähtaega või tähtaja määramise kriteeriumeid;
- 4) saada teada tema isikuandmete töötlemise tehnilistest ja korralduslikest kaitsemeetmetest;
- 5) tutvuda kogutud ja töödeldavate isikuandmetega;
- 6) nõuda tema isikuandmete töötlemise piiramist;
- 7) nõuda tema isikuandmete ülekandmist;
- 8) esitada vastuväiteid tema isikuandmete töötlemise kohta;
- 9) saada teada isikuandmetega seotud rikkumisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel võib piirata andmesubjekti õigusi juhul, kui piiramata jätmine võib:

- 1) kahjustada kaitseväeluure või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesannete täitmist;
- 2) kahjustada andmesubjekti või teise isiku õigusi ja vabadusi.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(5) Kaitsevägi võib kaitseväeluure ning relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesande täitmisel kogutud isikuandmeid töödelda käesolevas või muus seaduses sätestatud ülesande täitmiseks või täitmise tagamiseks. Välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tulenevate kohustuste täitmiseks võib töödelda välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt saadud isikuandmeid.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(6) Kaitseväeluure või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesande täitmisel saadud isikuandmeid võib edastada teisele isikule või asutusele, kui see on vajalik kaitseväeluure või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesande täitmiseks või tausta- või julgeolekukontrolli eesmärgil. Välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tulenevate kohustuste täitmiseks võib kaitseväeluure või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesande täitmisel saadud isikuandmeid edastada ka välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(7) Kaitsevägi säilitab käesoleva või muu seaduse alusel kogutud isikuandmeid nii kaua, kui see on kaitseväeluure või relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise ülesannete täitmiseks vajalik või kuni vajadust edasiseks töötlemiseks ei saa välistada.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(8) Kaitsevägi võib käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldada isikuandmete töötlemisele riikliku järelevalve teostamise käigus ning kaitsevälase, ametniku ja töötaja teenistusse või tööle võtmisel ning teenistuse või töötamise ajal.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 42. Kaitseväeluure koordineerimine ja järelevalve

[RT I, 06.07.2016, 1- jõust. 16.07.2016]

(1) Kaitseväeluure teostamist ja julgeolekuasutuste tegevust koordineerib julgeolekuasutuste seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud komisjon.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Julgeolekuasutuste seaduse § 9 lõikes 2 nimetatud riigi julgeolekuteabe kogumise ja analüüsimise kavas sätestatakse Kaitseväle kaitseväeluure teostamisel esitatavad ülesanded ja kogutava teabe kava selle olulisuse järgi.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve komisjonil on julgeolekuasutuste seaduse § 36 lõigetes 3 ja 5–7 sätestatud õigused ja kohustused järelevalveks kaitseväeluure teostamise üle ning koos Riigikogu riigikaitsekomisjoniga relvastatud vastupanu ettevalmistamise ja korraldamise üle.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(4) [Kehtetu -RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 43. Andmete säilitamine ja aruandlus

(1) Käesoleva seaduse § 37 lõike 1 punktis 4 ja lõikes 2, § 37¹ lõike 4² punktis 3, §-s 41⁵ ning § 54¹ lõike 2 punktis 2 sätestatud viisil kogutud teabe dokumenteerib Kaitsevägi teabetoimikutes. Toimiku pidamise, säilitamise ja hävitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(1¹) Käesoleva seaduse § 37 lõike 1 punktides 1–3 ning vajaduse korral § 37 lõike 1 punktis 5 sätestatud viisil kogutud teabe dokumenteerib Kaitsevägi dokumendiregistris. [RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Kaitsevägi esitab Kaitseministeeriumile iga kuue kuu järel kirjaliku ülevaate tema poolt kaitseväeluure teostamisel ning relvastatud vastupanu ettevalmistamisel ja korraldamisel kogutud andmete ning nende saamiseks kasutatud vahendite ja meetodite kohta. [RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

§ 43¹. Juurdepääs kaitseväeluure dokumentidele

Avaliku veebi kaudu ei võimaldata juurdepääsu Kaitseväe dokumendiregistri osale, milles registreeritakse Kaitseväe korralduse seaduse § 37 lõigetes 1 ja 2 nimetatud volitusi rakendavale Kaitseväe struktuuriüksusele saabunud või koostatud dokumente. [RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

5. peatükk JÕU KASUTAMINE KAITSEVÄE POOLT

§ 44. Jõu kasutamine Kaitseväe poolt

(1) Jõu kasutamine käesoleva seaduse tähenduses on Kaitseväe poolt füüsilise jõu, erivahendi, relva või lahingutehnika kasutamine eesmärgiga kaitsta riiki sõjaliselt, osaleda rahvusvahelises sõjalises koostöös või täita käesoleva seaduse §-s 49 nimetatud ülesandeid.

(2) Riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutav minister võib kooskõlas käesolevas peatükis sätestatuga kehtestada käskkirjaga Kaitseväe jõu kasutamise korra. Jõu kasutamise korra kehtestamise ettepaneku võib teha Kaitseväe juhataja. Jõu kasutamise korra alusel või selles sätestatud juhtudel võib Kaitseväe juhataja või muu volitatud ülem anda täpsemaid juhiseid.

(3) Rahvusvahelises sõjalises koostöös osalemisel lähtutakse asjaomase välisriigi, rahvusvahelise organisatsiooni ja riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud jõu kasutamise korrast.

(4) Kui välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni kehtestatud jõu kasutamise korras sätestatud reegel on vastuolus sõlmitud välislepinguga või rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtete ja normidega või Eesti Vabariigi õigusaktidega, ei rakenda Kaitsevägi kõnealust reeglit ning teavitab sellest Kaitseministeeriumi ja välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni asjaomast ametiisikut.

(5) Kui välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni kehtestatud jõu kasutamise korras sätestatud reeglit ei saa rakendada muul põhjusel, teavitab Kaitsevägi sellest Kaitseministeeriumi ja seejärel välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni asjaomast ametiisikut. [RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 45. Jõu kasutamine Kaitseväe poolt riigi sõjaliseks kaitsmiseks

Kaitsevägi kasutab jõudu riigi sõjaliseks kaitsmiseks:

- 1) sõjaseisukorra ajal;
- 2) rahuajal väljastpoolt Eesti riigi territooriumi Eesti riigi vastu suunatud ründe tõrjumisel;
- 3) tsiviilõhusõiduki tekitatud ohu tõrjumisel;
- 4) konsulaarseaduse tähenduses hädasolija, tema vara ning riigivara evakueerimisel kriisipiirkonnast.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 46. Kaitseväe poolt riigi sõjaliseks kaitsmiseks jõu kasutamise otsustamine

(1) Sõjaseisukorra ajal otsustab Kaitseväe poolt jõu kasutamise alustamise Kaitseväe juhataja. [RT I, 08.07.2011, 8- jõust. 22.07.2011]

(2) Rahuajal väljastpoolt Eesti riigi territooriumi Eesti riigi vastu suunatud ründe puhul otsustab Kaitseväe poolt jõu kasutamise alustamise valdkonna eest vastutav minister või pädev ülem. [Vabariigi Valitsus](#) kehtestab määrusega asjaolud, mille korral ülem on pädev otsustama jõu kasutamise alustamist.

(3) Käesoleva seaduse §-s 47 sätestatud tõrjemeetmete ja jõu kasutamise otsustab valdkonna eest vastutav minister või Vabariigi Valitsuse volitatud minister, teavitades sellest koheselt Vabariigi Presidenti.

(4) Käesoleva seaduse § 45 punktis 4 sätestatud eesmärgil Kaitseväge kasutamise otsustab Vabariigi Valitsus riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul, teavitades sellest kohe Vabariigi Presidenti ja Riigikogu riigikaitsekomisjoni.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 47. Jõu kasutamine tsiviilõhusõiduki tekitatud ohu tõrjumiseks

(1) Kaitseväge võib kasutada tsiviilõhusõiduki tekitatud ohu tõrjumiseks, kui on alust arvata, et tsiviilõhusõiduki lendu on ebaseaduslikult sekkunud ning seda võidakse kasutada inimeste või vara kahjustamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul on Kaitsevael õigus tõrjuda õhusõiduk Eesti õhuruumist välja, sundida õhusõidukit maanduma või hoiatada õhusõiduki lendu sekkunud isikuid jõu kasutamise eest, sealhulgas teha hoiatuslaske.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tõrjemeetmed ei anna tulemusi või nende kasutamine ei ole võimalik ning:

- 1) õhusõiduk ei lenda kehtiva lennuplaani järgi;
- 2) õhusõiduk ei allu lennujuhtide või riiklike õhusõidukite pilootide korraldustele ja
- 3) visuaalne kontroll riiklikult õhusõidukilt ning muu info annab alust eeldada, et tsiviilõhusõidukiga kavatakse rünnet väljaspool õhusõidukilt viibivate isikute surma põhjustamiseks, on Kaitsevael õigus käesoleva seaduse alusel kehtestatud korras kasutada tsiviilõhusõiduki vastu jõudu.

(4) Tsiviilõhusõiduki vastu tohib jõudu kasutada vaid juhul, kui ühegi teise vahendiga ei ole võimalik rünnet ära hoida, ja tingimusel, et jõu kasutamisega kaasnev kahju on oluliselt väiksem kui ründega kaasnev võimalik kahju. Meetmete rakendamiseks tuleb valida selline viis, mis eeldatavasti toob kaasa kõige vähem kahjustusi.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud ülesannete täitmisele võib kaasata Eesti Vabariigiga kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapoolteks oleva riigi relvajõude.

(6) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega tsiviilõhusõiduki tekitatava ohu määratlemise ja sellele ohule reageerimise korra ning Kaitseväge poolt tsiviilõhusõiduki tekitatud ohu tõrjumiseks relvastatud jõu kasutamise või sellega ähvardamise korra.

§ 48. Jõu kasutamine Kaitseväge poolt osalemisel rahvusvahelises sõjalises koostöös

(1) Rahvusvahelises sõjalises koostöös osaledes võib Kaitseväge teenistusülesande täitmisel kasutada jõudu vastavalt käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-s 44 sätestatule:

- 1) enda või teise inimese vastu suunatud ründe tõrjumiseks;
- 2) Kaitseväge või koos Kaitseväega rahvusvahelises sõjalises koostöös osalevate relvajõudude valduses olevate objektide vastu suunatud ründe tõrjumiseks;
- 3) rahu ja julgeoleku säilitamiseks või taastamiseks Kaitsevæele antud ülesannete täitmiseks.

(2) Otsustades jõu kasutamist ja valides selle kasutamise viisi, peab kaitsevæelane lähtuma olukorrast ning hindama ka selle isiku ohtlikkust, kelle suhtes jõudu kasutatakse.

(3) Kaitsevæelane ei tohi ründe tõrjumisel kasutada sellist jõudu, mis ei ole ilmses vastavuses ründe iseloomuga, kinnipeetava isiku või olukorra ohtlikkusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud ülesanded sätestatakse rahvusvahelise organisatsiooni poolt või kokkuleppel asjaomaste riikidega.

(5) Jõu kasutamisel võib kõrvale kalduda inimõigusi käsitleva välislepinguga võetud kohustustest, kui see on lubatud välislepinguga ja jõu kasutamine on kooskõlas teiste rahvusvahelise õiguse normidega.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel välislepinguga võetud kohustustest kõrvale kaldumise otsustab riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutav minister kooskõlastatult välissuhtlemise valdkonna eest vastutava ministriga.

(7) Käesolev paragrahv ei piira kaitsevæelase õigust kasutada jõudu hädakaitse seisundis.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 48¹. Jõu kasutamine demineerimistööl

Käesoleva seaduse § 3 punktides 4¹ ja 4² sätestatud ülesannete täitmisel võib Kaitseväge kasutada abivahendeid päästeseaduse §-s 25 ettenähtud alusel ja korras ning korrakaitse seaduse §-s 44 sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 49. Vahetu sunni kasutamine Kaitseväge poolt muude ülesannete täitmisel

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

- (1) Kaitseväge kohaldab vahetut sundi:
- 1) kaitsevaelise distsipliini tagamisel;
  - 2) käesoleva seaduse § 3 lõikes 1¹ sätestatud juhtudel;
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
  - 3) Kaitseväge julgeolekuala või julgeolekualal viibiva kaitsevaelase vastu suunatud ründe tõrjumisel või käesoleva seaduse §-des 55 ja 56 sätestatud meetmete tagamisel;
  - 4) isikute kaitsel.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud ülesannete täitmisel kohaldab Kaitseväge vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2¹) Sõjaväepolitsei võib kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 44 ja 47 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud korras, kui need on vajalikud kaitstava isiku ohutuse tagamiseks.

(2²) Sõjaväepolitsei võib isiku kinni pidada, kui see on vältimatu kaitstava isiku elu või kehalist puutumatust ähvardava vahetu ohu tõrjumiseks. Kinnipeetud isik tuleb viivitamata üle anda Politsei- ja Piirivalveametile.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2³) Sõjaväepolitsei järgib käesoleva paragrahvi lõigetes 2¹ ja 2² nimetatud meetmete kohaldamisel järgmisi põhimõtteid:

- 1) mitmest sobivast ja vajalikust meetmest kohaldatakse seda, mis nii isikut kui ka üldsust eeldatavalt kõige vähem kahjustab;
- 2) kohaldatakse ainult sellist meetet, mis on proportsionaalne, arvestades meetmega taotletavat eesmärki ja kiireloomulist kohaldamist nõudvat olukorda;
- 3) meetet kohaldatakse vaid nii kaua, kui selle eesmärk on saavutatud või seda ei ole enam võimalik saavutada.

(3) Kaitsevaelasele lubatud erivahendid on käeraud, teenistusköer, sidumisvahend ja rahustussärk.

(4) Kaitsevaelasele lubatud relvad on külmrelv, gaasirelv ja tulirelv.

(5) Käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 2 sätestatud ülesannete täitmisel kaitsevaelasele ette nähtud enesekaitse vahendite loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

6. peatükk KAITSEVÄE JULGEOLEKUALA

§ 50. Kaitseväge julgeolekuala

Kaitseväge julgeolekuala (edaspidi *julgeolekuala*) on:

- 1) Kaitseväge territoorium;
- 2) Kaitseväge laevad, lennuvahendid ja sõidukid;
- 3) territoorium, mille Kaitseväge juhataja või tema poolt volitatud ülem on ajutiselt julgeolekualana määratlenud (edaspidi *ajutine julgeolekuala*).

§ 51. Julgeolekuala tähistamine

(1) Julgeolekuala peab olema tähistatud kõrvalisele isikule arusaadaval viisil.

(2) Julgeolekuala tähistamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 52. Julgeolekualal viibimine

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1) Julgeolekualal ei tohi viibida ilma Kaitseväge loata.

(2) Julgeolekualal viibimisel peab täitma Kaitseväes kehtivat korda ja Kaitseväge esindaja korraldusi.

(3) Julgeolekualal viibimiseks käesoleva paragrahvi tähenduses loetakse ka Kaitseväge territooriumil, selle kohal või riigikaitse ülesannetega sadamas ratastel või muul veermikul maapinnaga kontaktis liikuva sõiduki, õhusõiduki või muu lendava seadme või veesõiduki või muu ujuvvahendi, sealhulgas osaliselt või täielikult automaatse või kaugjuhitava sõiduki või vahendi kasutamist.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 53. Kaitsevæe territoorium

(1) Kaitsevæe territoorium käesoleva seaduse tähenduses on alaliselt Kaitsevæe valduses olev territoorium.

(2) Kaitsevæe harjutusvälja territooriumil ei või kõrvaline isik viibida Kaitsevæe üksuste taktikaliste harjutuste, õppuste, laskmiste, lõhketööde või relvade, lahingumoota, lahingu- ja muu tehnika katsetuste läbiviimise ajal ning see ala on sellekohaselt tähistatud.

[RT I, 20.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(3) Vabariigi Valitsus võib määrata korraldusega Kaitsevæe territooriumiks muid objekte, mis ei ole Kaitsevæe valduses, kui nende objektide valvamine või kaitsmine on tehtud ülesandeks Kaitsevæele.

§ 54. Ajutine julgeolekuala

(1) Kaitsevægi võib ajutiselt julgeolekualana piiritleda territooriumi, millel tal on seadusest, muust õigusaktist või lepingust tulenev õigus viibida, kui see on seoses tema ülesannete täitmisega Kaitsevæe julgeoleku või kolmandate isikute ohutuse tagamiseks vältimatu.

(2) Territooriumi võib piiritleda ajutise julgeolekualana üksnes sellises ulatuses ja nii kauaks, kui see on Kaitsevæe julgeoleku või kolmandate isikute ohutuse tagamiseks vältimatu.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3) Ajutine julgeolekuala tähistatakse esimesel võimalusel. Kaitsevægi teavitab ajutise julgeolekuala loomisest ja võimaluse korral kestusest viivitamata Politsei- ja Piirivalveametit ning julgeolekuala asukohajärgset kohalikku omavalitsust.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 54¹. Isikuandmete töötlemine julgeolekuala kaitse eesmärgil

(1) Kaitsevægi võib käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktis 6 nimetatud ülesande täitmisel kontrollida olulise ohu väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks isikuandmeid riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku andmekogust, sealhulgas varjatult.

(2) Edasilükkamatul juhul kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks, tõrjumiseks ja Kaitsevæe julgeolekualal asuva vara või inimeste vastu suunatud ründe lõpetamiseks võib Kaitsevægi käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktis 6 nimetatud ülesande täitmisel lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule:

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

- 1) kasutada variandmeid ja konspiratsioonivõtteid;
- 2) isikut varjatult jälgida;
- 3) peatada Kaitsevæe julgeolekualal või selle vahetus läheduses viibiv isik, teda küsitleda ja nõuda temalt isikut tõendava dokumendi esitamist või kui see ei ole võimalik, siis tuvastada isikusamasus isiku antud andmete alusel;
- 4) kasutada pilti edastavat või salvestavat jälgimisseadmestikku.

[RT I, 31.12.2022, 2- jõust. 10.01.2023]

(3) Isiku varjatult jälgimise otsustab Kaitsevæe juhataja või tema poolt volitatud pädeva struktuuriüksuse ülem. Otsus kehtib selles märgitud tähtaja jooksul, kuid mitte kauem kui 24 tundi. Kaitsevægi teavitab otsusest viivitamata Kaitsepolitseiametit ja valdkonna eest vastutavat ministrit või tema volitatud ametnikku.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud viisil kogutud isikuandmeid säilitatakse nii kaua, kui see on vajalik käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktis 6 nimetatud ülesande täitmiseks, ning kustutatakse töötlemise vajaduse lõppemisel viivitamata.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

§ 55. Isiku kinnipidamine

(1) Kaitsevæelane võib kinni pidada julgeolekualal viibiva isiku, kelle kohta on põhjendatult alust arvata, et ta:

- 1) viibib julgeolekualal ebaseaduslikult;
- 2) on julgeolekualale sisenemisel või julgeolekualal toime pannud süüteo või
- 3) ohustab oma käitumisega ennast või teisi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alusel kinni peetud isik tuleb viivitamata juhatada julgeolekualalt välja ja vabastada.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud alusel kinni peetud isik tuleb viivitamata üle anda Politsei- ja Piirivalveametile või muule pädevale korrakaitseorganile, välja arvatud juhul, kui süüteo kohtuväliseks menetlejaks on Kaitsevægi.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

(4) Kaitsevägi võib käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kinnipeetud isiku isikusamasust tuvastada ja saadud isikuandmeid töödelda.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 56. Isiku ja tema asjade läbivaatus

(1) Kaitsevaelane võib kinnipeetud isiku või temaga kaasas oleva asja, sealhulgas transpordivahendi läbi vaadata, kui on alust arvata, et isik kannab endaga kaasas eset või ainet, millega ta võib ohustada ennast või teisi.

(2) Kaitsevaelasel on õigus võtta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ese või aine hoiule. Koos kinnipeetud isiku üleandmisega antakse Politsei- ja Piirivalveametile või muule pädevale korrakaitseorganile üle ka isiku või tema asja läbivaatusel hoiule võetud ese või aine. Isiku vabastamisel tagastatakse talle ese või aine viivitamata, välja arvatud juhul, kui eseme või aine omamiseks on vajalik luba, mis isikul puudub.

[RT I, 26.05.2020, 1- jõust. 05.06.2020]

6¹. peatükk KAITSEVÄE AKTSIISILADU

[RT I, 30.12.2010, 3- jõust. 01.01.2011]

§ 56¹. Kaitseväe aktsiisiladu

(1) Kaitseväe aktsiisiladu on riigi omandis olev aktsiisiladu kütuse käitlemiseks. Aktsiisilaopidajana esindab riiki Kaitsevägi.

(2) Kaitseväe aktsiisilaois oleva kütuse võõrandamisele alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse tähenduses ei kohaldata riigivaraseaduses sätestatud võõrandamise korda. Sellise vara võõrandamise kord kehtestatakse Kaitseväe aktsiisilao töökorralduse eeskirjas.

(3) Kaitseväe aktsiisilao töökorralduse eeskirja kehtestab Kaitseväe juhataja.

[RT I, 30.12.2010, 3- jõust. 01.01.2011]

6². peatükk VASTUTUS

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 56². Osaliselt või täielikult automaatse või kaugjuhitava sõiduki loata kasutamine

(1) Kaitseväe loata Kaitseväe territooriumil, selle kohal või riigikaitse ülesannetega sadamas ratastel või muul veermikul maapinnaga kontaktis liikuva sõiduki, õhusõiduki või muu lendava seadme või veesõiduki või muu ujuvvahendi, mis on osaliselt või täielikult automaatne või kaugjuhitav, kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 56³. Kaitseväe julgeolekualal pildi või kujutise loata salvestamine ja edastamine

(1) Kaitseväe loata Kaitseväe julgeolekualal pildi või kujutise salvestamise või edastamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 56⁴. Menetlus

Käesoleva seaduse §-des 56² ja 56³ sätestatud väärteo kohtuväline menetleja on Kaitsevägi.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

7. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 57. Seaduse rakendamine

(1) Kaitseväe struktuuriüksused korraldatakse ümber üheks valitsusasutuseks 2009. aasta 1. jaanuariks.

(2) Kaitseväe struktuuriüksuste valduses olev vara loetakse Kaitseväele üleantuks ning Kaitseväe poolt vastuvõetuks alates 2009. aasta 1. jaanuarist.

(3) Kaitseväe struktuuriüksuste kaitseväelaste ja teenistujate teenistuse jätkamisel Kaitseväe koosseisus ettenähtud ameti- või abiteenistuskohadel või nende teenistus- või töösuhete lõpetamisel kohaldatakse vastavalt kas kaitseväteenistuse seaduse § 105 lõike 1 punktis 2, avaliku teenistuse seaduse § 115 lõikes 2 või Eesti Vabariigi töölepingu seaduse §-s 6 sätestatud. Kaitseväe õppeasutuste õppejõududele, kellega sõlmitakse tööleping, ei maksta nende teenistusest vabastamisel avaliku teenistuse seaduse § 131 lõikes 1 sätestatud hüvitust.

(4) Kaitseväe struktuuriüksuste teenistujad, kelle teenistusülesanded ja ametinimetus üheks valitsusasutuseks ühendamise tõttu ei muutu või kelle ametinimetuse muutmise ega ei muutu tööülesanded, jätkavad teenistust alates 2009. aasta 1. jaanuarist Kaitseväe koosseisus ning nende suhtes ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse § 29 lõikes 1 sätestatud avaliku konkursi läbiviimise kohustust.

(5) Kõikides õigussuhetes, milles Eesti Vabariik on esindatud Kaitseväe struktuuriüksuste kaudu, loetakse alates 2009. aasta 1. jaanuarist Eesti Vabariigi esindajaks Kaitseväge.

(6) Staabi- ja Sidepataljoni Küberkaitse Kompetentsikeskuse Eesti kontingendi teenistujale, kes jätkab NATO küberkaitsekoostöö keskuse Eesti kontingendi koosseisus ettenähtud ametikohal töölepingu alusel, ei maksta avaliku teenistuse seaduse § 131 lõigetes 1 ja 1² sätestatud hüvitisi.
[RT I, 18.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud isikule nähakse töölepingus ette järgmised õigused:

- 1) jätkatakse töötasu maksmist vähemalt senise palga suuruses;
- 2) säilitatakse 35-kalendripäevane põhipuhkus;
- 3) töölepingu alusel töötatud aeg arvatakse viie aasta jooksul töölepingu sõlmimisest avaliku teenistuse staaži hulka pensioni suurendamisel avaliku teenistuse seaduse alusel.

[RT I, 18.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktides 2 ja 3 nimetatud õigus säilib üksnes juhul, kui isik on katkematult NATO küberkaitsekoostöö keskuse Eesti kontingendi koosseisus ettenähtud ametikohal töölepingu alusel või kui töösuhete katkemine NATO küberkaitsekoostöö keskuse Eesti kontingendis ei ületa 90 kalendripäeva.
[RT I, 18.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(9) Kui Staabi- ja Sidepataljoni Küberkaitse Kompetentsikeskuse Eesti kontingendi teenistuja vabastati ametist koondamise tõttu ja temaga sõlmitakse tööleping NATO küberkaitsekoostöö keskuse Eesti kontingendi koosseisus ettenähtud ametikohal töötamiseks pärast avaliku teenistuse seaduse § 131 lõikes 1 sätestatud hüvitise maksmist ja enne ajavahemiku möödumist, mille eest talle hüvitist maksti, peab ta tagastama saadud hüvitise sellele ajavahemikule vastavas ulatuses, mille võrra varem temaga tööleping sõlmiti, võrreldes hüvitise maksmisel aluseks olnud ajavahemikuga.

[RT I, 18.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(10) Tegevväelane, Kaitseväes teenistuses olev ametnik ja Kaitseväes töölepingu alusel töötav isik annab hiljemalt 2014. aasta 31. oktoobriks kirjaliku nõusoleku enda kohta käesoleva seaduse §-s 41⁵ sätestatud viisil andmete kogumiseks või päringu tegemiseks ning esitab isikuankeedi.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud nõusoleku andmata või ankeedi esitamata jätmisel vabastatakse isik teenistusest või öeldakse tööleping üles hüvitiseta käesoleva lõike alusel kirjaliku nõusoleku esitamise tähtajale järgnenud päevast arvates.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 58.–§ 80.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 81. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2009. aasta 1. jaanuaril.